

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

31. jaanuar 2023*

Apellatsioonkaebus – Riigiabi – ETL artiklid 107 ja 108 – Ümberkorraldusabi – Pangandussektor – Esialgse uurimise etapp – Otsus, millega abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks – Ümberkorralduskava – Asjaomase liikmesriigi võetud kohustused – Kulude jagamise meetmed – Allutatud nõuete konverteerimine omakapitaliks – Võlakirjade omanikud – Tühistamishagi – Vastuvõetavus – ETL artikli 263 neljas lõik – Õigus esitada hagi – Füüsiline või juriidiline isik, keda vaidlustatud akt otseselt ja isiklikult puudutab – Huvitatud poolte menetlusõiguste rikkumine – Ametliku uurimismenetluse algatamata jätmine – ETL artikli 108 lõige 2 – Mõiste „asjasse puutuvad isikud“ – Määrus (EL) 2015/1589 – Artikli 1 punkt h – Mõiste „huvitatud pool“ – Riiklikud meetmed, mida Euroopa Komisjon on arvesse võtnud – Hagi vastuvõetamatus

Kohtuasjas C-284/21 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 3. mail 2021 esitatud apellatsioonkaebus,

Euroopa Komisjon, esindajad: K. Blanck ja A. Bouchagiar,

apellant,

teised menetlusosalised:

Anthony Braesch, elukoht Luxembourg (Luksemburg),

Trinity Investments DAC, asukoht Dublin (Iirimaa),

Bybrook Capital Master Fund LP, asukoht Grand Cayman (Kaimanisaared),

Bybrook Capital Hazelton Master Fund LP, asukoht Grand Cayman,

Bybrook Capital Badminton Fund LP, asukoht Grand Cayman,

esindajad: *avocate* A. Champsaur ja *avvocati* G. Faella, L. Prosperetti ja M. Siragusa,

hagejad esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

* Kohtumenetluse keel: inglise.

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident L. Bay Larsen, kodade presidendid A. Arabadjiev, E. Regan (ettekandja), M. Safjan, P. G. Xuereb, D. Gratsias ja M. L. Arastey Sahún, kohtunikud F. Biltgen, I. Jarukaitis, N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele, J. Passer ja M. Gavalec,

kohtujurist: A. Rantos,

kohtusekretär: ametnik M. Longar,

arvestades kirjalikku menetlust ja 4. aprilli 2022. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 21. juuni 2022. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Euroopa Komisjon palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 24. veebruari 2021. aasta kohtuotsus Braesch jt vs. komisjon (T-161/18, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2021:102), millega Üldkohus lükkas tagasi vastuvõetamatuse vastuväite, mille komisjon oli esitanud Anthony Braeschi, Trinity Investments DAC, Bybrook Capital Master Fund LP, Bybrook Capital Hazelton Master Fund LP ja Bybrook Capital Badminton Fund LP (edaspidi „Braesch jt“) poolt ELTL artikli 263 alusel esitatud hagi raames, millega viimased palusid tühistada komisjoni 4. juuli 2017. aasta otsuse C(2017) 4690 (final) riigiabi SA.47677 (2017/N) kohta – Itaalia, Banca Monte dei Paschi di Siena uus abi ja muudetud ümberkorralduskava (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Õiguslik raamistik

Määrus (EL) 2015/1589

- 2 Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määruse (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL] artikli 108 kohaldamiseks (ELT 2015, L 248, lk 9), artikkel 1 „Mõisted“ on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

b) „olemasolev abi“ –

[...]

- ii) heakskiidetud abi, see tähendab komisjoni või [Euroopa Liidu N]õukogu poolt heaks kiidetud abikavad või individuaalne abi;

[...]

- c) „uus abi“ – kogu abi, see tähendab abikavad ja individuaalne abi, mis ei ole olemasolev abi, sealhulgas olemasoleva abi muudatused;

[...]

- f) „ebaseaduslik abi“ – uus abi, mis on kehtestatud vastuolus [ELTL] artikli 108 lõikega 3;
- g) „abi kuritarvitamine“ – abi kasutamine selle saaja poolt vastuolus otsusega, mis on vastu võetud vastavalt [...] käesoleva määruse artikli 4 lõikele 3 [...];
- h) „huvitatud pool“ – mis tahes liikmesriik, isik, ettevõtja või ettevõtjate ühendus, kelle huve võib abi andmine mõjutada, eriti abi saaja, konkureerivad ettevõtjad ja ametiliidud.“

- 3 Selle määruse artikli 4 „Teatise esialgne uurimine ja komisjoni otsused“ lõigetes 3 ja 4 on sätestatud:

„3. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et teatatud meetme siseturuga kokkusobivuse kohta ei ole ilmnenud mingeid kahtlusi, kuivõrd see jääb ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 reguleerimisalasse, otsustab ta, et nimetatud meede sobib siseturuga kokku („vastuväidete esitamata jätmise otsus“). Otsuses tuleb täpsustada, millist ELi toimimise lepingu erandit on kohaldatud.

4. Kui komisjon pärast esialgset uurimist leiab, et teatatud meetme ühisturuga kokkusobivuse kohta ilmnes kahtlusi, otsustab ta algatada ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetluse („ametliku uurimismenetluse algatamise otsus“).“

- 4 Nimetatud määruse artikli 6 „Ametlik uurimismenetlus“ lõikes 1 on sätestatud:

„Ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses esitatakse kokkuvõtlikult asjakohased faktid ja õigusküsimused ning see sisaldab komisjoni esialgset hinnangut selle kohta, kas kavatsetud meetmel on abi iseloom, ja kahtlusi selle ühisturuga kokkusobivuse kohta. Otsuses kutsutakse kõnealust liikmesriiki ja teisi huvitatud pooli üles esitama märkusi ettenähtud aja jooksul, mis tavaliselt ei ületa ühte kuud. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon seda tähtaega pikendada.“

- 5 Määruse 2015/1589 artikli 9 „Komisjoni otsused ametliku uurimismenetluse lõpetamiseks“ lõikes 4 on sätestatud:

„Komisjon võib positiivsele otsusele lisada tingimused, mille täitmisel võib abi lugeda siseturuga kokkusobivaks, ja sätestada kohustused, mis võimaldavad jälgida otsuse täitmist („tingimuslik otsus“).“

- 6 Selle määruse artikli 16 „Abi tagastamine“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada [...]. Komisjon ei nõua abi tagastamist, kui see on vastuolus liidu õiguse üldpõhimõttega.“

- 7 Määruse artiklis 20 „Abi kuritarvitamine“ on sätestatud:

„Ilma et see piiraks artikli 28 kohaldamist, võib komisjon abi kuritarvitamise korral algatada ametliku uurimismenetluse vastavalt artikli 4 lõikele 4. Artikleid 6–9, 11 ja 12, artikli 13 lõiget 1 ja artikleid 14–17 kohaldatakse *mutatis mutandis*.“

Direktiiv 2014/59/EL

- 8 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL, millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT 2014, L 173, lk 190), artikli 32 lõikes 4 on sätestatud:

„Lõike 1 punkti a kohaldamisel käsitatakse krediidasutust või investeerimisühingut maksejõuetuna või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävana ühe või mitme järgmise asjaolu esinemisel:

[...]

- d) krediidasutus või investeerimisühing vajab erakorralist avaliku sektori finantstoetust, välja arvatud juhul, kui seda antakse tõsiste häirete leevendamiseks liikmesriigi majanduses ja finantsstabiilsuse säilitamiseks järgmises vormis:

[...]

- iii) omavahenditesse tehtav kapitalisüst või kapitaliinstrumentide ost selliste hindadega ja sellistel tingimustel, mis ei anna krediidasutusele või investeerimisühingule eelist, kui riikliku toetuse andmise ajal ei esine käesoleva lõike punktides a, b või c ega artikli 59 lõikes 3 osutatud asjaolusid.

Kõigil esimese lõigu punkti d alapunktides i, ii ja iii osutatud juhtudel on nendes osutatud tagatismeetmed või samaväärsed meetmed piiratud maksevõimeliste krediidasutustega või investeerimisühingutega ning need sõltuvad [Euroopa L]iidu riigiabi raamistiku kohaselt antavast lõplikust heakskiidust. Kõnealused meetmed võetakse ettevaatusabinõuna, need on ajutised ja proportsionaalsed, selleks et leevendada tõsiste häirete tagajärgi, ning neid ei kasutata selleks, et katta kahjumit, mis krediidasutusel või investeerimisühingul on tekkinud või kahjumit, mis tõenäoliselt lähiajal tekib.

Punkti d alapunkti iii kohased toetusmeetmed piirduvad rahasüstidega, mis on vajalikud, et lahendada Euroopa Keskpanga [EKP], Euroopa Pangandusjärelevalve [EBA] või liikmesriigi ametiasutuse läbi viidud riiklikku, liidu või kogu ühtset järelevalvekorda hõlmavate stressitestide, vara kvaliteedi läbivaatamise või samaväärse tegevuse käigus kindlaks tehtud kapitalinappuse probleem, mida vajaduse korral kinnitab pädev asutus.

[...]“.

Määrus (EÜ) nr 806/2014

- 9 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määruse (EL) nr 806/2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediidasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT 2014, L 225, lk 1), artikli 18 „Kriisilahendusmenetlus“ lõikes 4 on sätestatud:

„Lõike 1 punkti a kohaldamisel käsitatakse ettevõtjat maksejõuetuna või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävana, kui tema puhul esineb üks või mitu järgmistest asjaoludest:

[...]

- d) vajatakse erakorralist avaliku sektori finantstoetust, välja arvatud juhul, kui seda antakse tõsiste häirete leevendamiseks liikmesriigi majanduses ja finantsstabiilsuse säilitamiseks järgmises vormis:

[...]

- iii) omavahenditesse tehtav kapitalisüst või kapitaliinstrumentide ost sellise hinnaga ja sellistel tingimustel, mis ei anna ettevõtjale eelist, kui avaliku sektori toetuse andmise ajal ei kehti käesoleva lõike punktis a, b ja c ega artikli 21 lõikes 1 viidatud asjaolud.

Kõigil esimese lõigu punkti d alapunktides i, ii ja iii nimetatud juhtudel on nendes osutatud tagatised või samaväärsed meetmed piiratud maksevõimeliste ettevõtjatega ning need sõltuvad liidu riigiabi raamistiku kohaselt antavast lõplikust heakskiidust. Need meetmed võetakse ettevaatusabinõuna, need on ajutised ja proportsionaalsed tõsiste häirete tagajärgede leevendamisega ning neid ei kasutata selleks, et katta ettevõtja kahjumit või lähitulevikus tõenäoliselt tekkivat kahjumit.

Esimese lõigu punkti d alapunkti iii kohased toetusmeetmed piirduvad rahasüstidega, mis on vajalikud, et lahendada EKP, Euroopa Pangandusjärelevalve või vajaduse korral liikmesriikide ametiasutuste poolt läbi viidud liikmesriikide, liidu või kogu ühtset järelevalvemehhanismi hõlmavate stressitestide, vara kvaliteedi läbivaatamise või samaväärse tegevuse käigus kindlaks tehtud kapitalinappuse probleem, mida kinnitab pädev asutus.

[...]“.

Pangandusteatis

- 10 Komisjoni teatis riigiabieeskirjade kohaldamise kohta alates 1. augustist 2013 finantskriisi kontekstis pankade kasuks võetavate toetusmeetmete suhtes („Pangandusteatis“) (ELT 2013, C 216, lk 1; edaspidi „pangandusteatis“) on punktis 15 sõnastatud järgmiselt:

„Kriisiteatistes öeldakse otse välja, et riigiabi kontrolli üldpõhimõtteid kohaldatakse isegi kriisi ajal. Eelkõige ühtse turu pankade- ja liikmesriikide vaheliste konkurentsimoonutuste ja moraalse ohu piiramiseks peaks abi antama ainult minimaalses vajalikus ulatuses ja abisaaja peaks kandma osa ümberkorraldamiskuludest asjakohase omanuse vormis. Pank ja selle kapitali omanikud peaksid ümberkorraldamiskulud katma võimalikult suures ulatuses oma ressursidest. Riigi toetust tuleks anda tingimustel, mis kajastavad kulude asjakohast jaotust pankade investeeritud osalejate vahel.“

11 Pangandusteatise 3. osa käsitleb rekaptaliseerimist ja langenud väärtusega varasid käsitlevaid meetmeid. Selle osa alajaotis 3.1.2 „Kulude jagamine aktsionäride ja allutatud võlausaldajatega“ sisaldab punkte 40–46, mis on sõnastatud järgmiselt:

- „40. Riigiabi võib tekitada moraalset ohtu ja kahjustada turudistsipliini. Moraalse ohu vähendamiseks tuleks abi anda üksnes tingimustel, mis hõlmavad nõuetekohast kulude jagamist olemasolevate investoritega.
41. Nõuetekohane kulude jagamine hõlmab tavaliselt pärast kahjude katmist omakapitaliga hübriidkapitali omanike ja allutatud võlakirjade omanike panust. Hübriidkapitali ja allutatud võlakirjade omanikud peavad aitama nii palju kui võimalik vähendada kapitali puudujääki. Sellist toetust võib anda kas instrumentide põhisumma ümberkujundamisena esimese taseme põhiomavahenditeks [...] või selle allahindamisena. Igal juhul tuleb õigusaktidega lubatud ulatuses vältida abisaaja kapitali väljavoolu selliste varade omanikele.
42. Komisjon ei nõua riigiabieeskirjadest tuleneva kulude jagamise kohustusliku komponendina kõrgema nõudeõiguse järguga võlainstrumentide (eelkõige kindlustatud hoiuste, kindlustamata hoiuste, võlakirjade ja kõigi muude kõrgema nõudeõiguse järguga võlainstrumentide) omanike panust, ei ümberkujundamisena kapitaliks ega allahindamisena.
43. Kui tuvastatud kapitalipuudujäägiga panga kapitali suhtarv ei lange alla [liidu] õigusaktidega nõutavat miinimumi, peaks pank tavaliselt suutma kapitalipositsiooni ise taastada, kasutades selleks eelkõige punktis 35 sätestatud kapitali suurendamise meetmeid. Kui pädeva järelevalveasutuse või solveerimisasutuse kinnitusel puuduvad puudujäägi ületamiseks muud võimalused, sealhulgas mis tahes muud järelevalvemeetmed, näiteks varajase sekkumise meetmed või muud parandusmeetmed, tuleb allutatud võlg põhimõtteliselt enne riigiabi andmist konverteerida omakapitaliks.
44. Juhul kui pank ei täida enam õigusaktidest tulenevaid minimaalseid kapitalinõudeid, tuleks allutatud võlg põhimõtteliselt enne riigiabi andmist konverteerida või alla hinnata. Riigiabi ei tohi anda enne omakapitali, hübriidkapitali ja allutatud võla täielikku suunamist kõigi võimalike kahjude tasakaalustamisse.
45. Punktide 43 ja 44 nõuetest võib teha erandi juhul, kui selliste meetmete rakendamine ohustaks finantsstabiilsust või tooks kaasa ebaproportsionaalsed tulemused. Selline erand võiks hõlmata juhtumeid, kus saadav abisumma on panga riskiga kaalutud varadega võrreldes väike ning kapitali puudujääki on oluliselt vähendatud, võttes eelkõige kapitali suurendamise meetmed vastavalt punktile 35. Ebaproportsionaalseid tulemusi või ohtu finantsstabiilsusele võiks vähendada ka kapitali puudujäägi lahendamise meetmete järjekorra muutmisega.
46. Punktide 43 ja 44 rakendamisel tuleks jälgida võlausaldajate olukorra halvendamise vältimise põhimõtet [...]. Nii ei tohiks allutatud võlausaldajad saada majanduslikus mõttes vähem kui nende instrumentide väärtus siis, kui riigiabi ei oleks antud.“

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

12 Vaidluse tausta on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–14 kirjeldatud järgmiselt:

- „1. [...] Anthony Braesch on võlakirjade „Floating Rate Equity-Linked Subordinate Hybrid-FRESH“ 2008 (edaspidi „FRESH-võlakirjad“) omanike esindaja ja Trinity Investments [...], Bybrook Capital Master Fund [...], Bybrook Capital Hazelton Master Fund [...] ning Bybrook Capital Badminton Fund [...] on nende võlakirjade omanikud.
2. Banca Monte dei Paschi di Siena (edaspidi „BMPS“) suurendas 2008. aasta aprilli[kuu]s oma kapitali 950 miljoni euro võrra, andes eesõiguse J. P. Morgan Securities Ltd-le (edaspidi „JPM“), kes märkis BMPSi aktsiaid ehk nn FRESH-aktsiaid. Samal ajal sõlmis JPM 16. aprillil 2008 BMPSiga kasutusvalduse lepingu, mille kohaselt jäi JPMile aktsiate kaudne valdus, samas kui BMPSil oli kasutusvalduse õigus, ja äriühingute vahetuslepingu (edaspidi „FRESH-lepingud“). JPM sai FRESH-aktsiate märkimiseks vajalikud vahendid Bank of New-York Mellonilt (Luxembourg), mida asendas Mitsubishi UFJ Investor Services & Banking (Luxembourg) SA (edaspidi „MUFJ“), kes emiteeris Luksemburgi õiguse alusel 16. aprillil 2008 miljardi euro väärtuses FRESH-võlakirju. JPM sõlmis MUFJiga vahetuslepingu, millele kohaldub Luksemburgi õigus, ning MUFJ omakorda sõlmis FRESH-võlakirjade omanikega usalduslepingu, millele samuti kohaldub Luksemburgi õigus. Nende erinevate lepingute alusel, mille [Braesch jt] liigitavad „FRESH-instrumentideks“, lähevad [...]FRESH-lepingute alusel BMPSilt JPMile makstud tasud kuponnimaksena üle MUFJile ja seejärel FRESH-võlakirjade omanikele.
3. [...] Komisjon, võttes arvesse ümberkorralduskava ja kohustusi, kiitis 27. novembri 2013. aasta otsusega heaks ümberkorraldusabi, mida Itaalia Vabariik andis [...] BMPS[ile]. BMPS oli 2015. aasta juuni[kuu]s abi täielikult tagasi maksnud.
4. [EBA] avaldas 29. juulil 2016 kogu ELi hõlmava pankade 2016. aasta stressitesti tulemused, milles tuvastati, et ebasoodsa stsenaariumi korral tekib BMPSi omakapitali puudujääk.
5. Itaalia ametivõimud võtsid 23. detsembril 2016 vastu dekreetseaduse nr 237 „Kiireloomulised meetmed hoiuste kaitsmiseks krediidisektoris“ (decreto-legge n. 237 – Disposizioni urgenti per la tutela del risparmio nel settore creditizio, *GURI* nr 299, 23.12.2016), mis muudeti seaduseks ja mida muudeti 17. veebruaril 2017. aasta muutmisseadusega (legge di conversione, *GURI* nr 43, 21.2.2017) (edaspidi „dekreetseadus nr 237/2016“), millega kehtestati ennetav[a] likviidsus- ja rekapiitalseerimisabi [õiguslik raamistik].
6. Pärast [EKP] 23. detsembri 2016. aasta avaldust, mille kohaselt BMPS on maksevõimeline, kiitis komisjon 29. detsembri 2016. aasta otsusega ajutiselt heaks Itaalia ametiasutuste pakutud kohustuste alusel BMPSile antava individuaalse likviidsusabi 15 miljardi euro ulatuses. Itaalia ametiasutused kohustusid esitama ümberkorralduskava kahe kuu jooksul alates garantiide andmisest, välja arvatud juhul, kui abi sama tähtaja jooksul tagastatakse.
7. Kuna BMPSi katse kaasata uut erakapitali ei andnud tulemusi, esitas ta 30. detsembril 2016 dekreetseaduse 237/2016 alusel taotluse saada ennetava rekapiitalseerimise vormis erakorralist avaliku sektori finantstoetust.

8. Itaalia ametiasutused teatasid 28. juunil 2017 komisjonile BMPSi rekapitalizeerimisabist summas 5,4 miljardit eurot, millega kaasnes uus ümberkorralduskava [(edaspidi „ümberkorralduskava“)] ja uued kohustused.
9. Samal päeval saatis EKP komisjonile kirja, milles märkis, et BMPS oli sel kuupäeval maksevõimeline.
10. [Vaidlusaluses otsuses], mille komisjoni võttis vastu esialgse uurimise etapi lõpus, hindas ta kahte abimeedet. Esimene meede (edaspidi „meede 1“) seisneb 15 miljardi euro suuruses likviidsusabis riigigarantii vormis esimese järgu võlgadele, mida on mainitud [vaidlustatud kohtuotsuse] punktis 6. Teine meede (edaspidi „meede 2“) seisneb BMPSi rekapitalizeerimisabis summas 5,4 miljardit eurot, mida on mainitud [vaidlustatud kohtuotsuse] punktis 8.
11. Olles leidnud, et meetmed 1 ja 2 kujutavad endast riigiabi, märkis komisjon, et nende [siseturuga] kokkusobivuse hindamise õiguslik alus on ELTL artikli 107 lõike 3 punkt b, mis käsitleb liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks mõeldud abi. Ta leidis, et meetmed 1 ja 2 olid BMPSi ümberkorraldamiseks antav abi, ning analüüsis nende kokkusobivust ümberkorralduskava alusel, võttes arvesse kuut teatist, mis on seotud ülemaailmse finantskriisiga, eriti aga [pangandusteatist].
12. Komisjon leidis [kuue] kriisiteatis[e] põhjal abimeetmete kokkusobivuse hindamisel esiteks, et ümberkorralduskava oli sobiv BMPSi pikaajalise elujõulisuse taastamiseks. Teiseks leidis ta, et aktsiate ja allutatud võlakirjade omanike kulude jagamine oli asjakohane, kuna see piirab ümberkorraldamiskulusid ja abisummat miinimumini vastavalt pangandusteatise nõuetele, ning järeldas, et ümberkorralduskava sisaldas piisavalt kulude jagamise meetmeid. Kolmandaks leidis ta, et ümberkorralduskava sisaldas piisavaid tagatise, et piirata lubamatuid konkurentsimoonusi. Ta märkis ka, et ümberkorralduskava rakendamise üle oli tagatud kohane järelevalve. Seetõttu järeldas ta, et abimeetmed olid Itaalia majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks proportsionaalsed.
13. Komisjon analüüsis seejärel abimeetmete kooskõla direktiivi [2014/59] sätetega. Ta leidis, et abi (meetmed 1 ja 2) andmise tingimused olid kooskõlas direktiivi 2014/59 artikli 32 lõike 4 punktis d ette nähtud erandiga.
14. [Vaidlusaluse] otsuse resolutsioonis järeldas komisjon esiteks, et meetmed 1 ja 2 kujutavad endast riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, ning et teiseks vastavad need meetmed ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b nõuetele ja need on finantsstabiilsuse kaalutlustel siseturuga kokkusobivad.“

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 13 Braesch jt esitasid ELTL artikli 263 alusel hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 5. märtsil 2018, paludes vaidlusalune otsus tühistada, või teise võimalusena tühistada nimetatud otsus osas, milles see puudutab FRESH-instrumente.
- 14 Braesch jt esitasid oma hagi põhjendamiseks viis väidet, millest esimese kohaselt on komisjon rikkunud määruse nr 806/2014 artikleid 18 ja 21 ning põhjendamiskohustust, kuna ta kiitis kulude jagamise meetmed õigusvastaselt heaks; teise kohaselt on ta rikkunud pangandusteatist,

õiguspärase ootuse kaitse ja võrdse kohtlemise põhimõtet ning põhjendamiskohustust, kuna ta nõudis FRESH-lepingute tühistamist; kolmandaks on ta rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet, mis on sätestatud eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklites 20 ja 21, kuna vaidlusaluses otsuses kiidetakse heaks kulude jagamise meetmed, mis on FRESH-võlakirjade omanike suhtes diskrimineerivad; neljandaks on rikutud viimaste omandiõigusi, mis on tagatud eelkõige harta artikliga 17, kuna komisjon kiitis heaks kulude jagamise meetmete kohaldamise FRESH-instrumentidele, ja viiendaks on komisjon rikkunud ETL artikli 108 lõikeid 2 ja 3, määruse 2015/1589 artikli 4 lõikeid 3 ja 4 ning hagejate menetlusõigusi, kuna ta jättis ametliku uurimismenetluse algatamata, olgugi et vaidlusaluse otsusega heaks kiidetud kulude jagamise meetmete kooskõla kohta liidu õigusega esines tõsiseid kahtlusi.

- 15 Komisjon esitas 16. mail 2018 Üldkohtu kantseleisse saabunud eraldi dokumendiga Üldkohtu kodukorra artikli 130 lõigete 1 ja 7 alusel vastuvõetamatuse vastuväite, milles ta väitis, et Braeschi jt esitatud hagi on vastuvõetamatu, kuna hagejatel puudub nii põhjendatud huvi kui ka hagi esitamise õigus ETL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses. Viimased esitasid oma seisukohad selle vastuväite kohta 10. juulil 2018.
- 16 Poolte kohtukõned, vastused Üldkohtu kirjalikele küsimustele ja vastused Üldkohtu suulistele küsimustele kuulati ära 9. juuli 2020. aasta kohtuistungil.
- 17 Vaidlustatud kohtuotsuses lükkas Üldkohus komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväite tagasi. Olles selle kohtuotsuse punktides 35–41 tuvastanud, et Braesch jt on „asjasse puutuvad isikud“ ETL artikli 108 lõike 2 tähenduses ja „huvitatud pooled“ määruse 2015/1589 artikli 1 punkti h tähenduses, leidis Üldkohus nimetatud kohtuotsuse punktides 43–55 esiteks, et hagejatel on põhjendatud huvi, kuna nad on õiguslikult piisavalt tõendanud, et vaidlusaluse otsuse võimalik tühistamine võib tuua neile kasu, ning selle kohtuotsuse punktides 56–64 teiseks, et neil on hagi esitamise õigus ETL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses, kuna selles otsuses abimeetmete heakskiitmine ümberkorralduskava arvestades puudutab hagejaid kui „asjasse puutuvaid isikuid“ ja „huvitatud pooli“ otseselt ja isiklikult.

Poolte nõuded Euroopa Kohtus

- 18 Komisjon palub oma apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul:
 - tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
 - teha ise otsus esimeses kohtuastmes esitatud hagi kohta ja jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, ning
 - mõista kohtukulud välja Braeschilt jt.
- 19 Braesch jt paluvad Euroopa Kohtul:
 - jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.

Apellatsioonkaebus

- 20 Komisjon põhjendab oma apellatsioonkaebust üheainsa väitega, mille kohaselt on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 35–41 ja 58 tõlgendanud väärtelt ETL artikli 108 lõiget 2 ja määruse 2015/1589 artikli 1 punkti h, kui ta kvalifitseeris Braeschi jt „asjasse puutuvateks isikuteks“ ja „huvitatud poolteks“ nende sätete tähenduses.

Poolte argumendid

- 21 Komisjon väidab, et kuigi määruse 2015/1589 artikli 1 punktis h määratletud mõiste „huvitatud pool“, mis on ETL artikli 108 lõike 2 tähenduses mõiste „asjasse puutuv isik“ sünonüüm, hõlmab küll määratlemata hulka adressaate, ei saa see mõiste – ilma et see muudaks sisutühjaks nõude, mille kohaselt peab isik olema „asjasse puutuv isik“ artikli 1 punkti h tähenduses selleks, et teda saaks pidada nimetatud määruse artikli 4 lõike 3 alusel vastu võetud otsusega otseselt ja isiklikult puudutatuks – hõlmata muid isikuid, kui neid, kes tõendavad, et kõnealune riigiabi võib avaldada konkreetset konkurentsiga seotud mõju nende olukorrale.
- 22 Kõigepealt nähtub Euroopa Kohtu selles valdkonnas kujunenud kohtupraktikast, et Euroopa Kohus on tunnustanud huvitatud poolena üksnes isikuid, kes tõendavad seda mõju, isegi kui need isikud ei ole abisaaja otsesed konkurendid. Nii käsitati 9. juuli 2009. aasta kohtuotsuses 3F vs. komisjon (C-319/07 P, EU:C:2009:435, punkt 33) ja 24. mai 2011. aasta kohtuotsuses komisjon vs. Kronoply ja Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341, punkt 63) vastavalt töötajate ametiühingut ja abisaajaga sama tooraine ostjaid huvitatud pooltena tulenevalt kõnealuse abi võimalikust mõjust nende konkurentsiseisundile turul.
- 23 Seejärel kinnitab seda tõlgendust määruse 2015/1589 artikli 1 punkt h. Selles sättes näitlikult loetletud huvitatud poolte ühine tunnus on nimelt see, et abi võib nende konkurentsiga seotud olukorda mõjutada kas soodsalt või ebasoodsalt.
- 24 Lõpuks nähtub riigiabi kontrollimise üldisest korraldusest ja eesmärkidest, et komisjonil on selle kontrolli pädevus üksnes konkurentsiasutusena ja järelikult ei ole ta selle pädevuse teostamisel mõeldud nägema liikmesriikidele ette konkurentsiga mitteseotud poliitikasuundi, nagu Euroopa Kohus on rõhutanud 22. septembri 2020. aasta kohtuotsuses Austria vs. komisjon (C-594/18 P, EU:C:2020:742). Nii leidis Euroopa Kohus 6. novembri 2018. aasta kohtuotsuses Scuola Elementare Maria Montessori vs. komisjon, komisjon vs. Scuola Elementare Maria Montessori ja komisjon vs. Ferracci (C-622/16 P – C-624/16 P, EU:C:2018:873, punktid 43, 46 ja 47) – olles rõhutanud, et riigiabi reguleerivate liidu õigusnormide eesmärk on kaitsta konkurentsi –, et selleks, et nimetatud valdkonnas tehtav otsus puudutaks hagejaid otseselt, peavad nad tõendama, et see otsus võib nad seada ebasoodsasse konkurentsiolukorda.
- 25 Sellest tuleneb, et mõiste „huvitatud pool“, mis on määruse 2015/1589 artikli 1 punktis h pealegi määratletud kui mis tahes isik, „kelle huve võib abi andmine mõjutada“, ei saa hõlmata neid isikuid, kes võivad esitada etteheiteid, mis ei ole kõnealuse riigiabiga seotud, vaid mis puudutavad seda abi rakendava riikliku üldmeetme muid aspekte või isegi muid riigiabiga kaasnevaid riiklikke meetmeid.
- 26 Nimelt võiksid paljud isikud vaidlustada riigiabi rakendavat või sellega kaasnevat riiklikku meetet, väljendades pelgalt muret, mis ei ole mitte üksnes kuidagi konkurentsiga seotud, vaid ka kõnealusest abist sõltumatu. Seevastu riigiabi saaja konkurentide jaoks on nende murede põhjus

abisaajale sellise abi andmine. Selleks et isiku saaks kvalifitseerida „huvitatud pooleks“, peab ta seega väljendama muret, mis on mingil moel seotud konkurentsiga laiemas tähenduses, isegi kui see isik ei ole abisaaja konkurent.

- 27 Sellest tuleneb, et Üldkohus tõlgendas ja kohaldas vaidlustatud kohtuotsuses mõistet „huvitatud pool“ vääralt, tuginedes selle mõiste laiale määratlusele, mis hõlmab kõiki isikuid, kes suudavad tõendada, et abil või muudel selle abiga kaasnevatel riiklikel meetmetel võib olla teatav mõju. Üldkohus tugines isegi kaudsele ja puhtalt majanduslikule mõjule, millel puudub igasugune seos konkurentsiga.
- 28 Seega järeldas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 37 ja 41 vääralt, et vaidlusalusel otsusel võib olla konkreetne mõju Braeschi jt olukorrale, kuna BMPSi ümberkorralduskava nägi ette võimaluse tühistada FRESH-lepingud ning kuna FRESH-instrumentide aluseks olevad erinevad lepingulised suhted on omavahel seotud, siis põhjustab see – arvestades FRESH-võlakirjadega seotud kupongimaksete saamata jäämist – pikas perspektiivis olulist majanduslikku kahju.
- 29 FRESH-lepingute tühistamist ei toonud kaasa mitte BMPSile antud riigiabi, vaid Itaalia ametiasutuste eraldiseisev otsus näha BMPSi aktsionäridele ja allutatud võlausaldajatele ette kulude jagamine, mida võeti BMPSi ümberkorralduskavas arvesse. Isegi kui Itaalia ametiasutused oleksid otsustanud BMPSi ümber korraldada ilma riigiabita, oleksid nad võinud kehtestada kulude jagamise meetmeid, sealhulgas FRESH-lepingute tühistamine, et vähendada BMPSi omakapitali puudujääki. Need meetmed ei sõltu seega riigiabist, mida Itaalia ametiasutused otsustasid BMPSile anda. Lisaks on tühistatud FRESH-lepingud JPMi ja BMPSi vahel sõlmitud kasutusvalduse leping ja äriühingute vahetusleping, mida on mainitud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 2, samas kui FRESH-võlakirjade omanikud ei olnud nende lepingute pooled.
- 30 Järelikult on kulude jagamise meetmete mis tahes mõju Braeschi jt olukorrale puhtalt majanduslik ja kaudne ning avaldub FRESH-instrumentide aluseks olevate erinevate lepinguliste suhete kaudu.
- 31 Sellest järeldub, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 40 esitatud arutluskäigus on rikutud õigusnormi vähemalt neljas aspektis.
- 32 Esiteks leidis Üldkohus ekslikult, et tähtsust ei ole asjaolul, et Braesch jt ei vaidle kõnealuste abimeetmete siseturuga kokkusobivusele vastu, olgugi et see asjaolu kinnitab sõnaselgelt, et nad ei vaidlusta BMPSile antud riigiabi kui sellist, vaid kulude jagamise meetmeid, mis tulenevad Itaalia ametiasutuste tehtud iseseisvast otsusest, mis tõendab, et nimetatud abi ei saanud avaldada konkurentsiga seotud mõju nende olukorrale.
- 33 Teiseks, kuigi Üldkohus tuvastas õigesti, et Itaalia ametiasutuste võetud kohustused, mis puudutavad ümberkorralduskava ja kulude jagamist, on teatatud abimeetmete „lahutamatu osa“, ei ole see järeldus hagi esitamise õiguse väljaselgitamiseks oluline. Mõistagi põhineb komisjoni heakskiit, nagu nähtub 15. oktoobri 2015. aasta kohtuotsusest Iglesias Gutiérrez ja Rion Bea (C-352/14 ja C-353/14, EU:C:2015:691, punkt 28), kõigil faktilistel eeldustel, mille on esitanud asjaomane liikmesriik oma teatises või võetud kohustustes, mistõttu juhul, kui see liikmesriik nendest faktilistest eeldustest kõrvale kaldub, rakendaks ta seega komisjoni heakskiidetud meetmest faktiliselt teistsugust meedet, millele see heakskiit enam ei laiene. Kuna komisjon kontrollib riigiabi konkurentsiasutusena, ei tulene sellest siiski, et iga isikut, kellel on mõne sellise faktilise eelduse suhtes kahtlusi, tuleks pidada „huvitatud pooleks“ määruse 2015/1589 artikli 1 punkti h tähenduses.

- 34 Kolmandaks leidis Üldkohus vääralt, et teatatud abimeetmed ja Itaalia ametiasutuste pakutud kohustused, mida komisjon hindas, „on lahutamatud, kuna viimastest sõltub kokkusobivaks tunnistamine“. See seisukoht on vastuolus 19. juuli 2016. aasta kohtuotsuse *Kotnik jt (C-526/14, EU:C:2016:570)* punktidega 99 ja 100, millest nähtub, et riigiabimeetme kooskõla pangandusteatisel punktidega 40–46, kuigi see on piisav selleks, et komisjon tunnistaks selle meetme siseturuga kokkusobivaks, ei ole vajalik. Itaalia Vabariik ei olnud seega kohustatud võtma selles teatises kavandatud kulude jagamise meetmeid.
- 35 Neljandaks leidis Üldkohus vääralt, et kuna vaidlusaluse otsusega anti heakskiit abimeetmete rakendamiseks, „muutes samal ajal kohustused siduvaks“, mõjutasid kõik need asjaolud igal juhul Braeschi jt olukorda, kuna neil oli võimalik oma huve kaitsta vaid selle otsuse tühistamist tervikuna taotledes. Nimetatud otsus ei muutnud aga ühelgi viisil Itaalia ametiasutuste kohustusi siduvaks. Otsus võeti vastu määruse 2015/1589 artikli 4 lõike 3 kohaselt nende asutuste vabatahtlikult võetud kohustuste alusel, mille hulgas olid kulude jagamise meetmed. Kuna vaidlusalune otsus ei ole „tingimuslik otsus“ selle määruse artikli 9 lõike 4 tähenduses, ei kehtestanud see liikmesriigile ega kolmandatele isikutele tingimusi ega oleks saanud seda ka teha.
- 36 Braesch jt väidavad, et komisjon ei ole tõendanud, et Üldkohtu poolt määruse 2015/1589 artikli 1 punktile h antud tõlgendus rikub õigusnormi.
- 37 Kõigepealt on põhjendamatu väide, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt eeldab „huvitatud pooleks“ kvalifitseerimine, et abil on seoses konkurentsiga asjaomasele isikule kahjulik mõju. Täpsemalt öeldes leidis Euroopa Kohus 9. juuli 2009. aasta kohtuotsuses *3F vs. komisjon (C-319/07 P, EU:C:2009:435)* ja 24. mai 2011. aasta kohtuotsuses *komisjon vs. Kronoply ja Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341)*, et hagejad on huvitatud pooled, arvestades abi kahjulikku mõju nende suhtes. Euroopa Kohtu esitatud põhjenduses ei ole kordagi viidatud sellele, et see mõju peab puudutama nende konkurentsiseisundit turul.
- 38 Järgmisena on põhjendamatu ka väide, et määruse 2015/1589 artikli 1 punkt h piirab mõistet „huvitatud pooled“ ainult üksustega, kes konkureerivad abisaajaga. Ühelt poolt võimaldab see säte sõnaselgelt pidada ettevõtjat, kes ei konkureeri abisaajaga, huvitatud pooleks, kui abi andmine võib mõjutada tema huve. Teiselt poolt tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, eelkõige 13. juuni 2019. aasta kohtuotsusest *Copebi (C-505/18, EU:C:2019:500, punkt 34)*, et selles toodud kategooriate loetelu on üksnes näitlik ning mõiste „huvitatud pool“ on laiem kui abisaaja või tema konkurendid, kuna see hõlmab määratlemata hulga adressaate, sealhulgas kõiki isikuid, kelle huve abi andmine mõjutab.
- 39 Lõpuks, mis puudutab riigiabi kontrollimise üldist korraldust ja eesmärke, siis 6. novembri 2018. aasta kohtuotsus *Scuola Elementare Maria Montessori vs. komisjon, komisjon vs. Scuola Elementare Maria Montessori ja komisjon vs. Ferracci (C-622/16 P – C-624/16 P, EU:C:2018:873)* punktid 43, 46 ja 47) ei ole asjasse puutuv, kuna see käsitleb tingimust, mille kohaselt peab akti peale hagi esitajat see akt otseselt puudutama ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses, ja ei käsitle mõistet „huvitatud pool“ määruse 2015/1589 artikli 1 punkti h tähenduses. 22. septembri 2020. aasta kohtuotsus *Austria vs. komisjon (C-594/18 P, EU:C:2020:742)* ei ole samuti asjakohane, kuna see ei käsitle mõiste „huvitatud pool“ tõlgendamist. Igal juhul aga kinnitab see kohtuotsus, et komisjonil on pädevus, mis võimaldab tal uurida nii meetme konkurentsiga seotud mõju, kui ka selle meetme kui terviku õiguspärasust ning komisjon võib arvesse võtta erinevaid aspekte, millel puudub konkurentsiga igasugune seos. Nii hindas komisjon vaidlusaluses otsuses kõnealuste meetmete kooskõla direktiiviga 2014/59.

- 40 Väited, mille kohaselt puudutab vaidlusalune otsus Braeschi jt üksnes majanduslikust seisukohast ning mis viitavad üksnes muredele, millel puudub seos konkurentsiga, on eksitavad. Kõnealuse abi andmine mõjutab konkreetselt nende õiguslikku olukorda, kuna see otsus muudab nende FRESH-instrumentide tühistamise Itaalia Vabariigile ja BMPSi siduvaks. Lisaks on Braesch jt kohustuste hulka kuuluvate kulude jagamise meetmete – mis kujutavad endast pangandusteatisel kohaselt abi siseturuga kokkusobivuse tingimust, nagu nähtub vaidlusaluse otsuse põhjendustest 101–110 – konkreetsed adressaadid.
- 41 Üldkohus ei rikkunud seega õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 40 esitatud põhjustel, et Braeschi jt võib kvalifitseerida „huvitatud poolteks“ määruse 2015/1589 artikli 1 punkti h tähenduses või „asjasse puutuvateks isikuteks“ ELTL artikli 108 lõike 2 tähenduses põhjusel, et kõnealused riigiabimeetmed, millest teatati ja mis tunnistati vaidlusaluse otsuse kohaselt siseturuga kokkusobivaks, võivad nende olukorda konkreetselt mõjutada.
- 42 Nimelt ei tulenenud FRESH-instrumentide tühistamine sellest, et Itaalia ametiasutused võtsid vastu dekreetseaduse nr 237/2016. Nimetatud õigusakt, milles on konkreetselt loetletud need BMPSi kapitaliinstrumendid, mille puhul tuleb kulusid jagada, ei viita kordagi FRESH-instrumentidele. BMPSi poolt 19. septembril 2017 Braeschile jt saadetud e-kiri näitab muu hulgas, et komisjon nõudis Itaalia ametiasutuste võetud meetmete kohaldamist FRESH-lepingute suhtes, mis näitab, et Itaalia õiguse kohaselt neid meetmeid nimetatud lepingute suhtes ei kohaldata ja neid ei oleks kohaldatud ilma selle institutsiooni sekkumiseta, kes leidis ise, et neid meetmeid tuleks kohaldada vaidlusaluse otsusega siduvaks muudetud ümberkorralduskava alusel.
- 43 Selles osas ei ole tähtis, et kui Itaalia ametiasutused oleksid otsustanud BMPSi ümber korraldada riigiabi andmata, oleksid nad siiski saanud kehtestada kulude jagamise meetmeid, sealhulgas FRESH-lepingute tühistamist, et vähendada BMPSi omakapitali puudujääki. Tegelikult korraldati BMPSi siiski ümber riigiabi toel ning kulude jagamise meetmeid sätestavad dekreedid võeti vastu pangandusteatisel alusel, mis kinnitab lahutamatu seost abi ja kulude jagamise meetmete vahel.
- 44 Komisjon ei selgita, mis põhjusel – arvestades vaidlustatud kohtuotsuses Üldkohtu esitatud põhjendusi – on asjakohatu selle kohtuotsuse punktis 40 Üldkohtu tehtud järeldus, mille kohaselt kõnealused abimeetmed, millest teatati ja mis tunnistati vaidlusaluses otsuses siseturuga kokkusobivaks, võisid Braeschi jt olukorda konkreetselt mõjutada.
- 45 Esiteks asjaolu, et Braesch jt ei vaidlusta asjaomaste abimeetmete kokkusobivust siseturuga, ei tõenda, et need meetmed ei võiks avaldada konkurentsiga seotud mõju nende olukorrale, vaid üksnes peegeldab Euroopa Kohtu praktikat, mida on nimelt meenutatud 24. mai 2011. aasta kohtuotsuses komisjon vs. Kronoply ja Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341, punkt 59) ja mille kohaselt on need isikud huvitatud pooled, kuna rikutud on nende menetluslikke õigusi, ilma et oleks nõutav, et nad peavad tuginema ka abi siseturuga kokkusobivusega seotud küsimustele.
- 46 Teiseks ei nähtu ühestki vaidlustatud kohtuotsuse osast, et iga isikut, kellel on mis tahes kahtlusi seoses teatises või kohustustes esitatud ühe faktilise eelduse suhtes, tuleb käsitada huvitatud poolena. Üldkohus märkis selle kohtuotsuse punktis 41, et just asjaolu, et kõnealustel abimeetmetel, millest on teatatud ja mis on vaidlusaluse otsusega tunnustatud siseturuga kokkusobivaks, võib olla konkreetne mõju Braeschi jt olukorrale, on see, mis põhjendab nende kvalifitseerimist „huvitatud poolteks“.

- 47 Kolmandaks ei vasta tõele, et Itaalia ametiasutused ei olnud kohustatud võtma pangandusteatises ette nähtud kulude jagamise meetmeid ning seetõttu leidis Üldkohus vääralt, et nendest kohustustest sõltub BMPsile antud abi siseturuga kokkusobivaks tunnistamine. Nimelt tunnistas komisjon ise, et need meetmed on siduvad, märkides, et kui liikmesriik kaldub kõrvale sellele institutsioonile esitatud faktilistest eeldustest, rakendab ta heakskiidetud meetmest faktiliselt teistsugust meetet, millele nimetatud institutsiooni heakskiit ei laiene. Euroopa Kohus ei otsustanud 19. juuli 2016. aasta kohtuotsuse Kotnik jt (C-526/14, EU:C:2016:570) punktis 100 teisiti, kui ta järeldas, et asjaomane liikmesriik, olgugi et ta pangandusteatisel alusel ei ole kohustatud kulude jagamise meetmeid kehtestama, on sellegipoolest kohustatud neid kehtestama selleks, et abi oleks käsitatav siseturuga kokkusobivana. Igal juhul olid sellised meetmed, mis on osa Itaalia ametiasutuste võetud kohustustest, käesolevas asjas abi siseturuga kokkusobivuse eeltingimus, nagu nähtub vaidlusaluse otsuse enda põhjendustest 101–110.
- 48 Neljandaks lükkas Euroopa Kohus väite, mille kohaselt ei saa komisjon muuta liikmesriikide ja abisaajate pakutud kohustusi abi heakskiitmise tingimusteks, juba tagasi 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuses komisjon vs. Madalmaad ja ING Groep (C-224/12 P, EU:C:2014:213, punktid 80 ja 81), milles ta leidis, et komisjon võib sisuliselt määrata, et liikmesriikide võetud kohustused on siseturuga kokkusobivaks tunnistamise tingimuseks.

Euroopa Kohtu hinnang

- 49 Käesoleva apellatsioonkaebusega heidab komisjon Üldkohtule sisuliselt ette, et viimane rikkus õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 35–41 ja 58, et Braeschil jt on õigus esitada ETL artikli 263 alusel hagi tühistamiseks vaidlusalune otsus, milles see institutsioon leidis, et kõnealune abi, millest Itaalia Vabariik on ETL artikli 108 lõike 3 alusel teatanud, on „riigiabi“ ETL artikli 107 lõike 1 tähenduses, mis on ETL artikli 107 lõike 3 punkti b kohaselt siseturuga kokkusobiv.
- 50 Kuna see otsus on adresseeritud sellele liikmesriigile, mitte Braeschile jt, siis tuleb meenutada, et ETL artikli 263 neljandas lõigus on ette nähtud kaks olukorda, milles füüsilisele või juriidilisele isikule on antud õigus esitada hagi liidu akti peale, mille adressaat ta ei ole. Esiteks võib niisuguse hagi esitada tingimusel, et see akt puudutab isikut otseselt ja isiklikult. Teiseks võib niisugune isik esitada hagi halduse üldakti peale, mis ei vaja rakendusmeetmeid, kui see akt puudutab teda otseselt (30. juuni 2022. aasta kohtuotsus Danske Slagtermestre vs. komisjon, C-99/21 P, EU:C:2022:510, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 51 Mis puudutab küsimust, kas vaidlusalune otsus puudutab Braeschi jt otseselt ja isiklikult selle sätte tähenduses – mis on vaidlustatud kohtuotsuses ainus Üldkohtu analüüsitud küsimus –, siis tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast, et teised isikud, kes ei ole otsuse adressaadid, ei saa väita, et see neid isiklikult puudutab, välja arvatud juhul, kui otsus mõjutab neid nende eriliste omaduste tõttu või nende erilise faktilise olukorra tõttu, mis neid kõigi teiste isikute suhtes iseloomustab ja selle tõttu teistest eristab analoogiliselt selle otsuse adressaatidega (vt eelkõige 15. juuli 1963. aasta kohtuotsus Plaumann vs. komisjon, 25/62, EU:C:1963:17, lk 223, ja 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus Deutsche Lufthansa vs. komisjon, C-453/19 P, EU:C:2021:608, punkt 33).
- 52 Kuna esimeses kohtuastmes esitatud hagi puudutab komisjoni otsust riigiabi valdkonnas, tuleb samuti märkida, et ETL artiklis 108 sätestatud riigiabi järelevalvemenetluses tuleb eristada esiteks esialgse uurimise etappi selle artikli lõike 3 alusel, mille eesmärk on pelgalt võimaldada komisjonil esmase arvamuse kujundamist asjaomase abi osalise või täieliku kokkusobivuse

küsimuses, ja teiseks nimetatud artikli lõikes 2 nimetatud uurimise etappi. Ainult selle uurimise raames, mis peab komisjonil võimaldama hankida juhtumi kõigi asjaolude kohta täielikku teavet, näeb EL toimimise leping ette komisjoni kohustuse küsida asjasse puutuvatelt isikutelt selgitusi (vt eelkõige 17. septembri 2015. aasta kohtuotsus *Mory jt vs. komisjon*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punkt 94, ja 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus *Deutsche Lufthansa vs. komisjon*, C-453/19 P, EU:C:2021:608, punkt 35).

- 53 Sellest tuleneb, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 59 õigesti märkis, et kui komisjon tuvastab ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud ametlikku uurimismenetlust algatamata sama artikli lõike 3 alusel vastu võetud otsuses, et abi on siseturuga kokkusobiv, siis saavad õigustatud isikute menetluslikud tagatised olla kindlustatud vaid siis, kui neil on võimalus vaidlustada see otsus liidu kohtus. Seetõttu tunnistab see kohus vastuvõetavaks hagi, milles palutakse niisugune otsus tühistada, kui selle esitab asjasse puutuv isik ELTL artikli 108 lõike 2 tähenduses, kes soovib nimetatud hagi esitamisega kaitsta talle viimati nimetatud sättest tulenevaid menetlusõigusi (vt eelkõige 19. mai 1993. aasta kohtuotsus *Cook vs. komisjon*, C-198/91, EU:C:1993:197, punktid 23–26; 15. juuni 1993. aasta kohtuotsus *Matra vs. komisjon*, C-225/91, EU:C:1993:239, punktid 17–19, ja 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus *Deutsche Lufthansa vs. komisjon*, C-453/19 P, EU:C:2021:608, punkt 36).
- 54 Seevastu juhul, kui hageja vaidlustab sellise abi hindamise otsuse põhjendatuse, mis on vastu võetud ELTL artikli 108 lõike 3 alusel või ametliku uurimismenetluse tulemusena, siis ainuüksi asjaolu, et teda võib pidada asjasse puutuvaks isikuks selle artikli lõike 2 tähenduses, ei ole hagi vastuvõetavaks tunnistamiseks piisav. Ta peab veel tõendama, et ta on erilises olukorras käesoleva kohtuotsuse punktis 51 viidatud kohtupraktika tähenduses. Ta on seda eelkõige juhul, kui asjaomase otsuse esemeks oleva abiga on oluliselt kahjustatud hageja turuseisundit (17. septembri 2015. aasta kohtuotsus *Mory jt vs. komisjon*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punkt 95, ja 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus *Deutsche Lufthansa vs. komisjon*, C-453/19 P, EU:C:2021:608, punkt 37).
- 55 Käesolevas asjas ei ole vaidlust selles, et vaidlusalune otsus võeti vastu ELTL artikli 108 lõikes 3 ette nähtud esialgse uurimismenetluse lõpus, millele on viidatud määruse 2015/1589 artikli 4 lõikes 3, ja seega ilma, et algatataks ELTL artikli 108 lõikes 2 ja selle määruse artikli 4 lõikes 4 ette nähtud ametlik uurimismenetlus. Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 32 ja 60 märkis, ei ole vaidlustatud ka seda, et Braesch jt tuginesid Üldkohtus vaidlusaluse otsuse tühistamiseks esitatud viienda väitega ELTL artikli 108 lõikest 2 ja kodukorra artikli 6 lõikest 1 tulenevate menetluslike õiguste rikkumisele.
- 56 Neil asjaoludel analüüsis Üldkohus õigesti – selleks, et teha kindlaks, kas vaidlusalune otsus puudutab Braeschi jt otseselt ja isiklikult ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses –, kas nad on „asjasse puutuvad isikud“ ELTL artikli 108 lõike 2 tähenduses. Nimelt, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktis 53 meenutatud kohtupraktikast, vastab hageja, kellel on asjasse puutuva isiku staatus, neile kriteeriumidele ja tal on seega õigus esitada sellise otsuse peale oma menetluslike õiguste kaitseks tühistamishagi.
- 57 Tuleb siiski tõdeda, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 37, 40, 41 ja 58 õigusnormi, kui ta leidis, et Braesch jt on käesoleval juhul asjasse puutuvad isikud.
- 58 Sellega seoses tuleb märkida, et Euroopa Kohtu praktikast tuleneva mõiste „asjasse puutuv isik“ määratluse kodifitseeris liidu seadusandja nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL artikli 108] kohaldamiseks

(EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), artikli 1 punktis h, ning hiljem määruse 2015/1589 artikli 1 punktis h. Viimati nimetatud sättes on analoogne mõiste „huvitatud pool“ määratletud kui „mis tahes liikmesriik, isik, ettevõtja või ettevõtjate ühendus, kelle huve võib abi andmine mõjutada, eriti abi saaja, konkureerivad ettevõtjad ja ametiliidud“ (vt selle kohta 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus *Ja zum Nürburgring vs. komisjon*, C-647/19 P, EU:C:2021:666, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 59 Kuigi viimati nimetatud sättes määratletud mõiste „huvitatud pool“ hõlmab eelkõige abisaajaga konkureerivaid ettevõtjaid (vt selle kohta eelkõige 3. septembri 2020. aasta kohtuotsus *Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland jt vs. komisjon*, C-817/18 P, EU:C:2020:637, punkt 50, ja 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus *Deutsche Lufthansa vs. komisjon*, C-453/19 P, EU:C:2021:608, punkt 36), puudutab see mõiste siiski määramata hulka adressaate, nagu ka Üldkohus õigesti välja tõi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 35 (vt selle kohta 24. mai 2011. aasta kohtuotsus komisjon *vs. Kronoply ja Kronotex*, C-83/09 P, EU:C:2011:341, punkt 63, ja 7. aprilli 2022. aasta kohtuotsus *Solar Ileias Bompaina vs. komisjon*, C-429/20 P, EU:C:2022:282, punkt 34).
- 60 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et ettevõtja, kes ei ole abisaaja otsene konkurent, võib sellegipoolest kvalifitseerida huvitatud pooleks määruse 2015/1589 artikli 1 punkti h tähenduses juhul, kui ta väidab, et abi andmine võib tema huve mõjutada, mis tähendab, et sellel ettevõtjal tuleb õiguslikult piisavalt tõendada, et abi võib konkreetset mõjutada tema seisundit (vt selle kohta eelkõige 24. mai 2011. aasta kohtuotsus komisjon *vs. Kronoply ja Kronotex*, C-83/09 P, EU:C:2011:341, punktid 64 ja 65, ja 7. aprilli 2022. aasta kohtuotsus *Solar Ileias Bompaina vs. komisjon*, C-429/20 P, EU:C:2022:282, punkt 35). Seega ei eelda „huvitatud poole“ staatus tingimata konkurentsuhet (2. septembri 2021. aasta kohtuotsus *Ja zum Nürburgring vs. komisjon*, C-647/19 P, EU:C:2021:666, punkt 58).
- 61 Olles vaidlustatud kohtuotsuse punktis 36 sisuliselt viidanud nimetatud kohtupraktikale, leidis Üldkohus selle kohtuotsuse punktides 37–41 ja 58, et Braesch jt on õiguslikult piisavalt tõendanud, et kõnealuse abi andmine ja seega vaidlusaluse otsuse vastuvõtmine „võib“ konkreetset „mõjutada“ nende olukorda (nimetatud kohtuotsuse punktid 37 ja 41), ja sellel isegi „on“ konkreetne mõju nende olukorrale (selle kohtuotsuse punkt 58), mistõttu tuleb neid kvalifitseerida „huvitatud poolteks“ määruse 2015/1589 artikli 1 punkti h tähenduses.
- 62 Niisuguse järelduseni jõudmiseks märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 39, et Braeschi jt väitel mõjutab vaidlusaluse otsuse see osa, mis puudutab kulude jagamise meetmeid, nende huve, kuna komisjoni heakskiidetud ümberkorralduskava näeb ette võimaluse tühistada FRESH-lepingud, mis hiljem aset leidis ja mis neile kahju tekitas, ning kuna FRESH-instrumentide aluseks olevad erinevad lepingulised suhted on omavahel seotud, põhjustab see – arvestades neile kuuluvate FRESH-võlakirjadega seotud kupongimaksete saamata jäämist – pikas perspektiivis olulist majanduslikku kahju.
- 63 Sellega seoses täpsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 40, et ei ole tähtis, et Braesch jt ei vaidlusta kõnealuse riigiabi siseturuga kokkusobivust kui sellist ETLT artikli 107 lõike 3 punkti b tähenduses, kuna Itaalia ametiasutuste võetud kohustused, mis puudutavad ümberkorralduskava ja kulude jagamist, on teatatud abimeetmete lahutamatu osa, mistõttu vaidlusalune otsus puudutab neid meetmeid ja kohustusi kogumis. Üldkohus leidis, et kuivõrd komisjoni poolt hinnatud abi ja kohustused on lahutamatud, sest ühelt poolt sõltub kõnealuse abi kokkusobivaks tunnistamine nendest kohustustest ja teiselt poolt anti vaidlusaluse otsusega

heakskiit sellise abi rakendamiseks, muutes samas need kohustused siduvaks, siis mõjutavad need asjaolud igal juhul Braeschi jt olukorda, kuivõrd nad saavad oma huve kaitsta vaid nõudes selle otsuse tühistamist tervikuna.

- 64 Tuleb meenutada, et selle määruse artikli 4 lõikes 3 on sätestatud, et kui komisjon pärast ELTL artikli 108 lõikega 3 kehtestatud esialgset uurimist leiab, et teatatud meede kujutab endast „riigiabi“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, mille puhul ei ole kahtlusi selle siseturuga kokkusobivuses, siis võtab ta vastu vastuväidete esitamata jätmise otsuse, milles ta tunnistab, et see meede on ELTL artikli 107 lõike 3 sätete alusel siseturuga kokkusobiv.
- 65 Käesoleval juhul nähtub vaidlustatud kohtuotsusest ja eelkõige selle punktidest 8–12 ja 14, et komisjon – olles leidnud vaidlusaluses otsuses pärast esialgset uurimist, et Itaalia Vabariigi esitatud ümberkorralduskava ja kohustused olid sobivad BMPSi pikaajalise elujõulisuse taastamiseks ning et aktsiate ja allutatud võlakirjade omanike kulude jagamise meetmed piiravad vastavalt pangandusteatisele liikmesriigi teatatud kõnealust abisummat miinimumini – asus seisukohale, et see abi kujutab endast „riigiabi“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, mida võib finantsstabiilsusega seotud põhjustel pidada siseturuga kokkusobivaks vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile b.
- 66 Kõigepealt tuleb märkida, et Braesch jt, nagu nad on Euroopa Kohtu istungil korduvalt kinnitanud ja nagu juba käesoleva kohtuotsuse punktist 63 nähtub, ei vaielnud esimeses kohtuastmes esitatud hagi vastu sellele, kas kõnealune abi on „riigiabi“ või kas see on siseturuga kokkusobiv, vaid nad seavad kahtluse alla – nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 28–32 – üksnes selle, kas üks osa Itaalia Vabariigi teatatud kulude jagamise meetmetest, mida sisaldab vaidlusaluses otsuses kirjeldatud ümberkorralduskava ja seisneb selle otsuse lisas esitatud kohustustes, on kooskõlas liidu õigusega, eriti direktiiviga 2014/59, määrusega nr 806/2014, harta artiklis 17 sätestatud omandiõigusega ja erinevate liidu õiguse üldpõhimõtetega.
- 67 On tõsiasi, et vaidlusaluses otsuses sisalduvad kulude jagamise meetmed, nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 39 ja 58, näevad ette võimaluse tühistada BMPSi ja JPMi vahel sõlmitud FRESH-lepingud BMPSi allutatud võlaväärtpaberite omakapitaliks konverteerimise teel, millele komisjon ei ole vastu vaielnud.
- 68 Kuna Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 37, 40, 41 ja 58, et niisugune mõju BMPSi allutatud nõuetega võlausaldajate huvidele tuleneb kõnealusest riigiabist ja seega vaidlusalusest otsusest põhjusel, et selles ette nähtud kulude jagamise meetmed on sarnaselt ümberkorralduskavale ja Itaalia Vabariigi võetud kohustustele teatatud abi lahutamatu osa, mistõttu muutis komisjon selle otsusega need meetmed siduvaks, on ta aga eiranud liidu õigusnorme, mis reguleerivad nimetatud otsuse ulatust ja rikkunud seeläbi õigusnormi, mistõttu on see kohtuotsus õigusvastane.
- 69 On tõsi, et Euroopa Kohus on juba sisuliselt otsustanud, et juhul, kui teatatud meede hõlmab asjaomase liikmesriigi ettepanekul kohustusi, millega ta nõustus, tuleb järeldada – kontrollimaks, kas niisuguse abimeetme rakendamise heakskiit, mille komisjon on andnud pärast esialgset uurimismenetlust, on veel kohaldatav asjaoludel, kus see liikmesriik ei ole väidetavalt oma kohustusi täitnud –, et need kohustused kuuluvad heakskiidetud meetme juurde, kuna see institutsioon on neid arvesse võtnud kõnealuse riigiabi siseturuga kokkusobivuse hindamise raames, mistõttu kehtib see heakskiit üksnes ulatuses, milles nimetatud kohustusi on täidetud (vt selle kohta 15. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Iglesias Gutiérrez ja Rion Bea, C-352/14 ja C-353/14, EU:C:2015:691, punkt 28).

- 70 See aga ei tähenda, et komisjon on need kohustused kui sellised kehtestanud ning nende võimalik kahjulik mõju kolmandatele isikutele on seega omistatav selle institutsiooni vastu võetud otsusele.
- 71 Nimelt ei näinud komisjon vaidlusaluse otsusega, mis võeti vastu ELTL artikli 108 lõike 3 ja määruse 2015/1589 artikli 4 lõike 3 alusel esialgse uurimise etapi lõpus selleks, et hinnata, kas kõnealuse riigiabi siseturuga kokkusobivuse kohta on ilmnenud kahtlusi, Itaalia Vabariigile ette ümberkorralduskavas sisalduvaid üksikasju ega selle liikmesriigi esitatud kohustusi, mis hõlmasid muu hulgas aktsiate ja allutatud võlaväärtpaberite omanike kulude jagamise meetmeid.
- 72 Sellega seoses tuleb rõhutada, nagu nähtub juba käesoleva kohtuotsuse punktides 52–54 ja 64, et komisjon ei saa sellise otsusega nagu vaidlusalune otsus asjaomast liikmesriiki millekski kohustada või talle midagi keelata, vaid tal on üksnes õigus vastuväidete esitamata jätmise otsusega heaks kiita abikava sellisena, nagu liikmesriik on sellest teatanud, tunnistades abi siseturuga kokkusobivaks. Seevastu juhul, kui komisjonil on teatatud abi siseturuga kokkusobivuse kohta kahtlusi, peab ta alгатama ELTL artikli 108 lõikes 2 ja määruse 2015/1589 artikli 4 lõikes 4 ette nähtud ametliku uurimismenetluse.
- 73 Seega tuleb käesoleval juhul sedastada, et vaidlusaluse otsusega andis komisjon Itaalia Vabariigile üksnes heakskiidu kõnealuse riigiabi rakendamiseks, võttes arvesse selle liikmesriigi poolt ümberkorralduskavas varem määratletud faktilist raamistikku ja kohustusi, millest liikmesriik teatas ELTL artikli 108 lõike 3 alusel, et hajutada kahtlusi selle abi siseturuga kokkusobivuse kohta ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b tähenduses.
- 74 Seega tuli Itaalia Vabariigil kontrollida, kas ta suudab täita selle otsusega antud heakskiidus sisalduvaid kohustusi. Sellega seoses pidi ta eelkõige tagama, et need kohustused oleksid asjaomaste riigisiseste õigusnormide ja liidu õigusega kooskõlas (vt selle kohta 15. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus *Iglesias Gutiérrez ja Rion Bea*, C-352/14 ja C-353/14, EU:C:2015:691, punkt 29).
- 75 Sellest tuleneb, et vaidlusalune otsus tuleb liigitada otsuseks, milles on arvesse võetud kohustusi, mida asjaomane liikmesriik on vabatahtlikult võtnud kõnealusest riigiabist teatamise etapis (vt selle kohta 13. juuni 2013. aasta kohtuotsus *Ryanair vs. komisjon*, C-287/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:395, punkt 67). Isegi kui oletada, et komisjon survestas Itaalia ametiasutusi arvama FRESH-lepinguid väljapakutud meetmete hulka, nagu väidavad Braesch jt, on nende hulka arvamine sellegipoolest igal juhul seotud kohustustega, mille on võtnud Itaalia Vabariik, mitte kohustustega, mille on vaidlusaluses otsuses kehtestanud komisjon.
- 76 Seega rõhutas komisjon oma apellatsioonkaebuses ja Euroopa Kohtu istungil õigesti, et otsust – millega esialgse uurimise lõpus kiidetakse riigiabi siseturuga kokkusobivana heaks – nagu vaidlusalune otsus, millega komisjon ei esita sellise abi suhtes vastuväiteid, tuleb eristada „tingimuslikust otsusest“ määruse 2015/1589 artikli 9 lõike 4 tähenduses, mis võetakse vastu ametliku uurimismenetluse lõpus ja millega komisjon ise seob riigiabi heakskiitva otsuse tingimustega, mis võimaldavad tal tunnistada siseturuga kokkusobivust, ja kohustustega, mis võimaldavad tal kontrollida selle otsuse täitmist (vt selle kohta 13. juuni 2013. aasta kohtuotsus *Ryanair vs. komisjon*, C-287/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:395, punkt 67).
- 77 Järelikult ei saa asuda seisukohale, et kulude jagamise meetmed, millest Itaalia Vabariik käesolevas asjas esialgses uurimismenetluses teatas, kehtestati vaidlusaluses otsuses endas, kuna need meetmed tulenevad üksnes selle liikmesriigi vastu võetud aktidest.

- 78 Esiteks ei takistanud miski seda liikmesriiki ümberkorralduskavast ja erinevaid meetmeid sisaldavatest kohustustest teatamast, isegi kui komisjon oleks sellisel juhul olnud kohustatud algatama ELTL artikli 108 lõikes 2 ja määruse 2015/1589 artikli 4 lõikes 4 ette nähtud ametliku uurimismenetluse (vt selle kohta 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punktid 43 ja 44).
- 79 Teiseks, kuigi vaidlusalune otsus lubab Itaalia Vabariigil teatatud abi välja maksta, kuid ei kohusta teda selleks (vt eelkõige 20. mai 2010. aasta kohtuotsus *Todaro Nunziatina & C.*, C-138/09, EU:C:2010:291, punktid 52 ja 53, ning 30. mai 2018. aasta kohtumäärus *Yanchev*, C-481/17, ei avaldata, EU:C:2018:352, punktid 22 ja 23), ei kujuta see endast õiguslikku alust, mille põhjal võiks BMPSil keelata maksta kuponge FRESH-võlakirjade omanikele, kuna selline keeld ei tulene mitte sellest otsusest, vaid Itaalia õigusest.
- 80 Sellest nähtub, et vastupidi Üldkohtu seisukohale ei kehtestanud vaidlusaluses otsuses nimetatud kulude jagamise meetmeid ega muutnud neid selles otsuses siduvaks mitte komisjon, vaid need kujutavad endast puhtalt riigisiseseid meetmeid, millest Itaalia Vabariik oli ELTL artikli 108 lõike 3 alusel omal vastutusel teatanud ja mida komisjon võttis arvesse faktilise asjaoluna selleks, et hinnata, kas kõnealuse riigiabi võib sellekohaste kahtluste puudumisel tunnistada esialgse uurimise etapi lõpus siseturuga kokkusobivaks.
- 81 Järelikult ei saa FRESH-lepingute tühistamist, mille puhul Braesch jt väidavad, et see võib nende kui FRESH-võlakirjade omanike jaoks kaasa tuua olulise majandusliku kahju, pidada vaidlusaluse otsuse vältimatuks tagajärjeks, kuna see ei tulene kõnealuse abi kui sellise rakendamisest. Tühistamine tuleneb hoopis meetmetest, mis on küll seotud faktiliste asjaoludega, kuid on õiguslikult eraldiseisvad, mille on võtnud liikmesriik, kes on sellest abist teatanud ka komisjonile. Asjaolu, et see liikmesriik võttis need meetmed eelkõige selleks, et saada komisjonilt abi heakskiitev otsus ja et need on selliste kohustuste esemed, mida on nimetatud institutsiooni otsuses arvesse võetud, ei ole siinkohal oluline.
- 82 Väited, mille Braesch jt esitasid oma hagi põhjendamiseks, ei sea seda järeldust kahtluse alla.
- 83 Esiteks, mis puudutab nende väiteid tagajärgede kohta, mis tulenevad vaidlusaluses otsuses käsitletavate kulude jagamise meetmete rikkumisest, on tõsi, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 69, et selles otsuses komisjoni antud heakskiit kõnealust riigiabi rakendada kehtib vaid siis, kui on järgitud kõiki asjaolusid, mida see institutsioon võttis nimetatud otsuses arvesse kõnealuse abi siseturuga kokkusobivuse hindamisel.
- 84 Seega juhul, kui BMPS rikuks kohustusi, mida Itaalia Vabariik on võtnud kulude jagamise valdkonnas, nagu kupongimaksud nende kohustuste hulka kuuluvate finantsinstrumentide omanikele, kaasneks sellega kõnealuse abi kuritarvitamine ELTL artikli 108 lõike 2 tähenduses koostoimes määruse 2015/1589 artikli 1 punktiga g. Nimelt oleks sellisel juhul abi kasutamine selle saaja poolt nimetatud määruse artikli 1 punkti g tähenduses vastuolus otsusega, mis on vastu võetud vastavalt selle määruse artikli 4 lõikele 3, kuna ta rakendaks teistsugust abi kui see, mille komisjon on heaks kiitnud vaidlusaluses otsuses (vt selle kohta 7. aprilli 2022. aasta kohtuotsus *Autonome Provinz Bozen*, C-102/21 ja C-103/21, EU:C:2022:272, punkt 38).
- 85 Järelikult võib komisjon vastavalt määruse 2015/1589 artiklile 20 algatada selle abi suhtes ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud ametliku uurimismenetluse, millele on viidatud selle määruse artikli 4 lõikes 4, et kohustada Itaalia Vabariiki lõpetama abi andmine või muutma abi, mida on

kuritarvitatud, ning kohustada vajaduse korral selle määruse artikli 16 lõike 1 alusel, mis on viidatud määruse artikli 20 kohaselt selle menetluse suhtes kohaldatav *mutatis mutandis*, ebaseaduslikult antud abi tagastama.

- 86 Lisaks võib abi, mida rakendatakse ilma, et see vastaks abile, millest komisjonile on teatatud ja mille komisjon on vaidlusaluses otsuses heaks kiitnud, pidada ka „uueks abiks“ määruse 2015/1589 artikli 1 punkti c tähenduses koostoimes selle määruse artikli 1 punktiga b, mida on antud ELTL artikli 108 lõike 3 viimast lauset rikkudes, mistõttu on tegemist „ebaseadusliku abiga“ selle määruse artikli 1 punkti f tähenduses, nii et riigisisised kohtud võiksid ka kohustada seda tagasi nõudma (vt analoogia alusel 5. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, punktid 87–89).
- 87 Kuigi Itaalia Vabariigil võib olla kohustus nõuda kõnealuse abi tagastamist, ei tulene see siiski mitte asjaolust, et vaidlusaluse otsuse lisas esitatud kulude jagamise meetmed olid kehtestatud selle otsusega, kuna komisjonil ei ole, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 72, esialgse uurimismenetluse raames sellist pädevust, vaid – nagu nähtub selle kohtuotsuse punktides 84 ja 86 – asjaolust, et nimetatud abi ei vasta enam liikmesriigi poolt ELTL artikli 108 lõike 3 kohaselt teatatud meetmetele ning neile ei laiene enam rakendamise heakskiit, mille komisjon andis ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel vaidlusaluse otsusega.
- 88 Teiseks, mis puudutab Braeschi jt väiteid, mis tuginevad pangandusteatele ja mille kohaselt seab see mis tahes abi, mida finantskriisi kontekstis on pankadele antud, siseturuga kokkusobivaks tunnistamise tingimuseks kulude jagamise meetmete võtmise, siis tuleb märkida – nagu Braesch jt esile tõid ja nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 12 –, et komisjon uuris vaidlusaluse otsuse punktides 101–110 kõnealuse abi kokkusobivust pangandusteate sätetega selleks, et veenduda, kas abi antakse minimaalses vajalikus ulatuses, et piirata konkurentsimoonutusi siseturul ning moraalselt ohtu, tagades, et BMPSi aktsionärid ja allutatud võlausaldajad kannavad sobiva omanuse vormis, järgides nimetatud teatise punkte 40–46, kulude asjakohase jagamise kaudu osa ümberkorralduskuludest.
- 89 Kuna Itaalia Vabariik oli käesolevas asjas teatanud kulude jagamise meetmetest selleks, et ta saaks komisjonilt heakskiidu kõnealust abi anda, oli komisjon ka kohustatud sellise uurimise läbi viima.
- 90 Nimelt, võttes vastu sellised käitumisreeglid, mis sisalduvad pangandusteates, eesmärgiga määrata kindlaks kriteeriumid, mille alusel ta kavatses hinnata liikmesriikide kavandatava abi kokkusobivust siseturuga, ja andes nende avaldamisega teada, et ta kavatses neid edaspidi kohaldada liikmesriikides käsitletavatele juhtumitele, piirab institutsioon oma kaalutusõiguse teostamist, mille talle sellega seoses annab ELTL artikli 107 lõike 3 punkt b, ega saa neist reeglitest põhimõtteliselt kõrvale kalduda ilma, et tema suhtes olenevalt olukorrast rakendataks sanktsioone selliste õiguse üldpõhimõtete rikkumise eest nagu võrdne kohtlemine või õiguspärase ootuse kaitse (vt selle kohta 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus Kotnik jt, C-526/14, EU:C:2016:570, punktid 39 ja 40 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 91 Kuid nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud, ei ole asjaolu, et riigiabiga nähakse ette kulude jagamise meede, mis vastab eelkõige selle teatise punktis 44 sätestatud kriteeriumidele, kuigi see on põhimõtteliselt piisav tingimus, et komisjon tunnistaks selle abi siseturuga kokkusobivaks, selleks siiski tingimata vajalik (vt selle kohta 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus Kotnik jt, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 99).

- 92 Nimelt piiras komisjon pangandusteatises sisalduvate käitumisreeglite vastuvõtmisega ainult oma pädevust kaalutusõiguse teostamisel nii, et kui liikmesriik teatab komisjonile abikavast, mis on nende reeglitega kooskõlas, on komisjon põhimõtteliselt kohustatud selle abikava heaks kiitma. Siiski jääb liikmesriikidele õigus teatada komisjonile abikavadest, mis selles teatises ette nähtud kriteeriumidele ei vasta, ning – nagu nähtub selle teatise punktist 45 – võib komisjon neid abikavasid erandlike asjaolude esinemisel lubada (vt selle kohta 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 43).
- 93 Komisjon ei saa nimelt käitumisreeglite kehtestamise kaudu loobuda ETL artikli 107 lõike 3 punktis b talle antud kaalutusõiguse teostamisest. Niisuguse teatise vastuvõtmine, nagu on pangandusteatis, ei vabasta seega komisjoni kohustusest hinnata konkreetseid erandlikke asjaolusid, millele liikmesriik mingis kindlas juhtumis viitab, et taotlema selle sätte vahetut kohaldamist, ega vabasta teda ka kohustusest põhjendada sellise taotluse rahuldamata jätmist (19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 94 Sellest tuleneb, et pangandusteatis ei saa tekitada liikmesriikidele eraldiseisvaid kohustusi, vaid sellega kehtestatakse ainult tingimused, mille eesmärk on tagada finantskriisi kontekstis pankadele antud riigiabi kokkusobivus siseturuga ning mida komisjon on kohustatud arvestama oma ulatusliku kaalutusõiguse teostamisel, mille talle annab ETL artikli 107 lõike 3 punkt b. Järelikult ei ole see teatis liikmesriikidele siduv ega saa neid kohustada võtma kulude jagamise meetmeid (vt selle kohta 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punktid 44, 45 ja 70).
- 95 Liikmesriik ei ole seega kohustatud nõudma raskustes pankadelt, et need konverteeriks enne mis tahes riigiabi saamist allutatud väärtpaberid omakapitaliks või hindaksid need alla või kaasaksid need väärtpaberid kogu ulatuses kahjumi katmisesse. Sel juhul ei saaks kavandatavat riigiabi käsitleda sellisena, et see piirdub tingimata vajalikkuga, nagu nõuab pangandusteatis punkt 15, ning seega võtavad liikmesriik ja kavandatavat riigiabi saavad pangad riski, et komisjoni otsusega kuulutatakse abi siseturuga kokkusobimatuks (vt selle kohta 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Kotnik jt*, C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 100).
- 96 Kolmandaks, mis puudutab Braeschi jt argumente, mille kohaselt on komisjonil kohustus kontrollida kõikide Itaalia Vabariigi teatatud meetmete kooskõla liidu õigusega, siis tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei tohi ETL artiklis 108 ette nähtud menetlus kunagi viia tulemuseni, mis oleks vastuolus aluslepingu konkreetsete sätetega (15. juuni 1993. aasta kohtuotsus *Matra vs. komisjon*, C-225/91, EU:C:1993:239, punkt 41; 19. septembri 2000. aasta kohtuotsus *Saksamaa vs. komisjon*, C-156/98, EU:C:2000:467, punkt 78, ja 15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus *Nuova Agricast*, C-390/06, EU:C:2008:224, punkt 50). Seega ei saa abi tunnistada siseturuga kokkusobivaks, kui abi ise või mõni selle osa rikub liidu õiguse sätteid või üldpõhimõtteid (15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus *Nuova Agricast*, C-390/06, EU:C:2008:224, punkt 50, ja 22. septembri 2020. aasta kohtuotsus *Austria vs. komisjon*, C-594/18 P, EU:C:2020:742, punkt 44).
- 97 Nimelt, kui abi tingimused on nii lahutamatu seotud abi eesmärgiga, et neid ei ole võimalik eraldi hinnata, tuleb nende mõju abi kui terviku kokkusobivusele või kokkusobimatusele tingimata hinnata ETL artiklis 108 sätestatud menetluse kohaselt (vt selle kohta 22. märtsi 1977. aasta kohtuotsus *Iannelli & Volpi*, 74/76, EU:C:1977:51, punkt 14, ning 15. juuni 1993. aasta kohtuotsus *Matra vs. komisjon*, C-225/91, EU:C:1993:239, punkt 41).

- 98 Sel põhjusel otsustas Euroopa Kohus, et riigiabi tuumaenergia sektorisse kuuluvale majandustegevusele, mille analüüsist nähtub, et see rikub liidu keskkonnaõigusnorme, ei saa ELTL artikli 107 lõike 3 punkti c alusel tunnistada siseturuga kokkusobivaks (22. septembri 2020. aasta kohtuotsus *Austria vs. komisjon*, C-594/18 P, EU:C:2020:742, punkt 45). Nimelt on abiga rahastatava projekti keskne majandustegevus abi esemest lahutamatu, mistõttu komisjon pidi selle kohtuotsuse aluseks olnud asjas veenduma, et kõnealuse tuumaelektrijaama rahastamise projekt ei riku liidu õigusnorme.
- 99 Samuti lükkas Euroopa Kohus asjaoludel, kus liikmesriik oli sisuliselt muutnud tingimusi, mille alusel määrati kindlaks isikud, kelle suhtes võib kohaldada varem kehtinud abikava ja mille tagajärjel väidetavalt rikuti teatavate ettevõtjate puhul võrdse kohtlemise põhimõtet, tagasi väite, mille kohaselt võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumine, mis abikava muutmisega kaasneb, ei saa igal juhul muuta õigusvastaseks komisjoni otsust, millega muudetud abikava heaks kiidetakse (15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus *Nuova Agricast*, C-390/06, EU:C:2008:224, punktid 49–52). Nimelt on sellised eeskirjad, mis määravad kindlaks abikava abikõlblikkuse tingimused, samuti abi kui sellisega lahutamatu seotud ning kuuluvad seega asjaolude hulka, mida komisjonil tuleb uurida ja vajaduse korral heaks kiita, mistõttu juhul, kui sellised eeskirjad toovad kaasa liidu õiguse üldpõhimõtete rikkumise, on komisjoni otsus, millega abikava heaks kiidetakse, omakorda igal juhul õigusvastane.
- 100 Sellest jäeldub, et käesoleval juhul ei saanud komisjon tunnistada Itaalia Vabariigi teatatud riigiabi siseturuga kokkusobivaks vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile b, ilma et ta oleks enne olnud veendunud, et see abi, nagu ka BMPSi rekapiitaliseerimine, mille rahastamiseks seda kasutati, ei riku ka teisi liidu õiguse asjakohaseid sätteid või üldpõhimõtteid.
- 101 Seega on selge, et vaidlusaluses otsuses, nagu nähtub selle põhjendustest 120–136, kontrollis komisjon, kas kõnealune riigiabi on kooskõlas direktiiviga 2014/59 ning jõudis selle otsuse põhjenduses 137 järeldusele, et see abi vastab selle direktiivi artikli 32 lõike 4 punktis d sätestatud tingimustele, mille hulgas on ELTL artiklite 107 ja 108 alusel antud heakskiit selleks, et krediitiasutusele või investeerimisühingule erakorralise avaliku sektori antava finantstoetuse vormid, nagu need on sätestatud artikli 32 punkti 4 alapunktis d, mis on mõeldud tõsiste häirete leevendamiseks liikmesriigi majanduses ja finantsstabiilsuse säilitamiseks, ei käivitaks kriisilahendusmenetlust.
- 102 Selle analüüsi raames kontrollis komisjon muu hulgas nii vaidlusaluse otsuse põhjenduses 132 kui ka selle põhjendustes 101–110, kas ümberkorraldamiskavas ette nähtud kulude jagamise meetmed olid sobivad, et piirata antava abi summat rangelt miinimumiga, mis on vajalik, et saavutada BMPSi rekapiitaliseerimise eesmärk.
- 103 Seevastu ei olnud komisjonil vaja kontrollida, kas niisugune kulude jagamine, mida Itaalia Vabariik otsustas teha, rikkus ise õigusi, mis Braeschi jt väitel tulenevad neile liidu õigusest või riigisisisest õigusest. Nimelt, isegi kui selline rikkumine on tõendatud, ei tulene see abist kui sellisest, selle eesmärgist või sellega lahutamatu seotud osadest, vaid – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 81 – meetmetest, mida see liikmesriik võttis selleks, et komisjon teeks otsuse, millega ta kiidab esialgse uurimise etapi lõpus nimetatud abi heaks.
- 104 Neil asjaoludel tuleb märkida, et kui kolmas isik leiab, et liikmesriigi ametiasutuste poolt ettevõtja ümberkorraldamise kontekstis võetud meetmed teda puudutavad, siis asjaolu, et need meetmed kuuluvad ümberkorraldamiskava raamesse, mis eeldab riigiabi maksmist, ning asjaolu, et liikmesriik teatab sellest abist komisjonile, et taotlema selle abi heakskiitmist pärast esialgset

uurimist, ei muuda seda kolmandat isikut menetluses, mille nimetatud institutsioon ELTL artikli 108 alusel läbi viib, „huvitatud pooleks“ määruse 2015/1589 artikli 1 punkti h tähenduses. Kui kolmas isik leiab sellisel juhul, et niisuguste meetmete võtmise tõttu on asjaomane liikmesriik rikkunud liidu õigust, peab ta nende meetmete õiguspärasuse vaidlustama liikmesriigi kohtus, kes on ainsana selleks pädev, ning nimetatud kohtul on õigus või lausa kohustus – kui tegemist on viimase astme kohtuga – esitada Euroopa Kohtule ELTL artikli 267 alusel eelotsusetaotlus, et esitada vajaduse korral küsimus liidu õiguse asjasse puutuvate sätete tõlgendamise või kehtivuse kohta.

- 105 Ent käesoleval juhul, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 66, ei väida Braesch jt, et kõnealune abi, mida nad pealegi ei vaidlusta, neid mõjutab või kujutab endast „riigiabi“ ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, ega seda, et see on ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b kohaselt siseturuga kokkusobiv, vaid nad väidavad, et neid mõjutavad kulude jagamise meetmed, mis on ette nähtud vaidlusaluse otsusega, mille kooskõla liidu õigusega – mis on nende esimeses kohtuastmes esitatud hagi põhjendamiseks esitatud väidete ese – tekitab nende sõnul tõsiseid kahtlusi, mis oleks komisjoni pidanud viima ametliku uurimismenetluse algatamiseni.
- 106 Siiski, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 69–80, on need kulude jagamise meetmed puhtalt riigisisised meetmed, millest Itaalia Vabariik teatas omal vastutusel ja mida komisjon ei ole seega kehtestanud ning mis on järelikult kõnealusest abist õiguslikult eraldiseisvad, kuna komisjon võttis neid arvesse üksnes vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise faktilise asjaoluna. Seega, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 104, on üksnes pädevate liikmesriigi kohtute ülesanne kontrollida liikmesriigi ja liidu asjakohase õiguse alusel nimetatud meetmete õiguspärasust.
- 107 Sellega seoses tuleb rõhutada, et liikmesriigi kohus, kes asjaomaste kulude jagamise meetmete õiguspärasuse asjas tühistab need täielikult või osaliselt seetõttu, et need on õigusvastased, ei lähe vaidlusaluse otsusega vastuollu, kuna see otsus ei kehtesta neid meetmeid ega ole hinnanud nende kooskõla liidu õigusega.
- 108 Juhul, kui nimetatud kohus järeldeb liidu õiguse tõlgenduse põhjal, mille Euroopa Kohus võib talle ELTL artikli 267 alusel võimaliku eelotsusetaotluse tulemusel anda, et kõnealuste kulude jagamise meetmed on täielikult või osaliselt õigusvastased, peab Itaalia Vabariik juhul, kui see õigusvastatus ei võimalda tal enam täita kõiki kohustusi, mis ta on võtnud komisjoni ees, rakendades vaidlusaluse otsusega antud heakskiidu alusel teatatud abi, teatama ELTL artikli 108 lõike 3 alusel uutest meetmetest, sest vastasel juhul tuleb tal – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 84–86 – selle otsuse alusel juba makstud abi tagasi nõuda.
- 109 Sellest tuleneb esiteks, et vastupidi Braeschi jt väidetele, mille nad esitasid Euroopa Kohtu istungil, ei ole neilt harta artikli 47 esimese lõiguga tagatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile sugugi ära võetud, ja teiseks leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 40 vääralt, et Braesch jt saavad oma huve kaitsta üksnes liidu kohtult vaidlusaluse otsuse tühistamist nõudes.
- 110 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et vaidlustatud kohtuotsuses on rikutud õigusnormi, kuna Üldkohus leidis selle kohtuotsuse punktides 37, 40, 41 ja 58, et Braeschi jt tuleb käsitada „huvitatud pooltena“ määruse 2015/1589 artikli 1 punkti h tähenduses.
- 111 Järelikult tuleb komisjoni apellatsioonkaebuses esitatud ainsa väitega nõustuda.
- 112 Seega tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada.

Hagi Üldkohtus

- 113 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu teise lause kohaselt võib Euroopa Kohus teha Üldkohtu otsuse tühistamise korral asja suhtes ise lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium seda lubab.
- 114 Käesoleval juhul on see nii vastuvõetamatuse vastuväite puhul, mille komisjon esitas Üldkohtu menetluses, selles osas, milles komisjon heidab Braeschile jt ette, et neil puudub ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses õigus esitada hagi, et nõuda vaidlusaluse otsuse tühistamist.
- 115 Kõigepealt tuleb tõdeda, nagu komisjon selles vastuväites õigesti väidab, ei ole Itaalia Vabariigile adresseeritud vaidlusalune otsus halduse üldakt ELTL artikli 263 neljanda lõigu teise lauseosa tähenduses, kuna see ei ole üldkohaldatav (17. septembri 2015. aasta kohtuotsus Mory jt vs. komisjon, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punkt 92 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 116 Neil asjaoludel, nagu väidab komisjon vastuvõetamatuse vastuväites, tuleb vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 50 meenutatud kohtupraktikale üksnes analüüsida, kas Braeschi jt saab pidada selle otsusega otseselt ja isiklikult puudutatuks ELTL artikli 263 neljanda lõigu esimese lauseosa tähenduses.
- 117 Esimesena, mis puudutab asjaolu, et Braesch jt soovisid viienda väitega kaitsta neile ELTL artikli 108 lõikest 2 ja määruse 2015/1589 artikli 6 lõikest 1 tulenevaid menetluslikke õigusi, siis tuleb märkida, et käesoleva kohtuotsuse punktides 64–110 esitatud põhjustel ei ole nad „asjasse puutuvad isikud“ ELTL artikli 108 lõike 2 tähenduses ega „huvitatud pooled“ selle määruse artikli 1 punkti h tähenduses, mistõttu ei saa neid pidada selle otsusega otseselt ja isiklikult puudutatuks ELTL artikli 263 neljanda lõigu esimese lauseosa tähenduses.
- 118 Sellest järeldub, et Braeschil jt ei ole ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses õigust esitada hagi, et kaitsta neile ELTL artikli 108 lõikest 2 ja määruse 2015/1589 artikli 6 lõikest 1 tulenevaid menetluslikke õigusi.
- 119 Teisena, kuivõrd Braesch jt soovivad oma esimese nelja väitega seada kahtluse alla vaidlusaluse otsuse põhjendatuse, siis tuleb meenutada, et vastavalt 15. juuli 1963. aasta kohtuotsusest Plaumann vs. komisjon (25/62, EU:C:1963:17) tulenevale kohtupraktikale, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktides 51 ja 54, saavad need pooled väita, et see otsus puudutab neid isiklikult ELTL artikli 263 neljanda lõigu esimese lauseosa tähenduses üksnes siis, kui nimetatud otsus mõjutab neid teatavate neile iseloomulike omaduste tõttu või faktilise olukorra tõttu, mis eristab neid teistest isikutest ning seetõttu individualiseerib neid analoogselt otsuse adressaadiga, millega oleks tegu juhul, kui vaidlusaluse otsuse esemeks olev abi mõjutaks olulisel määral nende turupositsiooni.
- 120 Käesoleval juhul on siiski selge, et Braesch jt ei väida, et vaidlusalusel otsusel on teatav mõju nende konkurentsipositsioonile turul, vaid nad väidavad sisuliselt esiteks üksnes seda, et nad saatsid komisjonile kirja, milles väljendasid muret selle otsuse negatiivse mõju üle nende olukorrale, ning teiseks seda, et vaidlusalune otsus viitab – kirjeldades põhjenduses 32 ja selle all asuvas 35. joonealuses märkuses kulude jagamise meetmeid, mis on ümberkorralduskavas ette nähtud BMPSi allutatud võlausaldatele – FRESH-instrumentide kasutusvalduse lepingule, nagu on märgitud vaidlusaluse otsuse punktis 2.

- 121 Need asjaolud ei tõenda aga millegagi, et Braesch jt on faktiliselt olukorras, mis individualiseerib neid analoogselt otsuse adressaadiga, kuna vaidlusaluses otsuses nimetatud kulude jagamise meetmed mõjutavad neid finantsinstrumentide omanikena samamoodi nagu kõiki teisi instrumentide omanikke, keda need meetmed puudutavad. Vastupidi sellele, mida Braesch jt väitsid Euroopa Kohtu istungil, ei ole siinkohal oluline asjaolu, et erinevalt teistest finantsinstrumentidest ei ole FRESH-instrumente dekreetseadusega 237/2016 sõnaselgelt nimetatud.
- 122 Lisaks tuleb rõhutada, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt ei piisa ainuüksi asjaolust – eeldusel, et see on tõendatud –, et Braesch jt on komisjoni esialgses uurimises aktiivselt osalenud, selleks, et tunnistada neid vaidlusaluse otsusega isiklikult puudutatuks, kui ei ole tõendatud, et selle otsuse esemeks olev abi mõjutas oluliselt nende seisundit turul (vt selle kohta 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus *Deutsche Lufthansa vs. komisjon*, C-453/19 P, EU:C:2021:608, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 123 Sellest järeldeb, et vaidlusalune otsus ei puuduta Braeschi jt isiklikult käesoleva kohtuotsuse punktides 51 ja 54 meenutatud kohtupraktika tähenduses.
- 124 Arvestades ELTL artikli 263 neljanda lõigu esimeses lauseosas sätestatud tingimuste kumulatiivsust, mille kohaselt peab asjaomane akt, mille tühistamist taotletakse, puudutama isikut otseselt ja isiklikult, siis asjaolu, et üks tingimustest ei ole hageja puhul täidetud, toob kaasa selle, et tema tühistamishagi selle akti peale tuleb pidada vastuvõetamatuks (vt selle kohta 3. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus *Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. parlament ja nõukogu*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punkt 76, ja 4. detsembri 2019. aasta kohtuotsus *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo vs. komisjon*, C-342/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:1043, punkt 37).
- 125 Sellest tuleneb, et Braeschil jt ei ole ka õigust esitada hagi vaidlusaluse otsuse põhjendatuse vaidlustamiseks.
- 126 Järelikult tuleb nõustuda komisjoni poolt esimeses kohtuastmes esitatud vastuvõetamatuse vastuväitega osas, milles viimane heidab Braeschile jt ette, et neil puudub ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses õigus esitada hagi vaidlusaluse otsuse tühistamiseks.
- 127 Seega tuleb esimeses kohtuastmes esitatud hagi jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

Kohtukulud

- 128 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 sätestab, et kui apellatsioonkaebus on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotuse.
- 129 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 130 Kuna Braesch jt on kohtuvaidluse kaotanud ja komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb Üldkohtu menetluse ja käesoleva apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulud neilt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 24. veebruari 2021. aasta otsus Braesch jt vs. komisjon (T-161/18, EU:T:2021:102).**
- 2. Jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata Anthony Braeschi, Trinity Investments DAC, Bybrook Capital Master Fund LP, Bybrook Capital Hazelton Master Fund LP ja Bybrook Capital Badminton Fund LP poolt esimeses kohtuastmes esitatud hagi, milles nad palusid tühistada komisjoni 4. juuli 2017. aasta otsuse C(2017) 4690 (final) riigiabi SA.47677 (2017/N) kohta – Itaalia, Banca Monte dei Paschi di Siena (Itaalia) uus abi ja muudetud ümberkorralduskava.**
- 3. Mõista komisjoni kohtukulud nii esimeses kohtuastmes kui ka apellatsiooniasemes välja Anthony Braeschilt, Trinity Investments DAC-lt, Bybrook Capital Master Fund LP-lt, Bybrook Capital Hazelton Master Fund LP-lt ja Bybrook Capital Badminton Fund LP-lt ning jätta viimaste kohtukulud mõlemas kohtuastmes nende endi kanda.**

Allkirjad